

การประเมินการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา

Curriculum Implementation Evaluation of Diploma in Business Administration (2014) majoring in Computer Business of CTECH Pacic College of Technology Student

สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ ประเมินการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยี ซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา ประชากรในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่จะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2558 จำนวน 121 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักสูตร ทั้ง 4 ด้านตามรูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็น

แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและการแสดง ความคิดเห็นทั่วไป เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-end) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัด พะเยา ของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม พบว่า การ ใช้หลักสูตรตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.76$)

* อธิการบดีสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านบริบทอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.82$) ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.77$) ด้านปัจจัยเบื้องต้นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.74$) และด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัย

Abstract

The purpose of this research was to evaluate curriculum implementation of Diploma in Business Administration (2014) majoring in Computer Business of CTECH Pacific College of Technology Student. Population were 121 last-year Diploma in Business Administration student majoring in Computer Business. Instrument used for collecting data was a questionnaire with three parts; Part one cover general data with Checklist, Part two was the 5-item rating scale questionnaire concerning opinion in 4 aspects of curriculum implementation evaluation by CIPP Model of Stufflebeam, and part three was an open-end questionnaire for general opinion. The statistical devices used were percentage, arithmetic mean (μ) and standard deviation (σ)

Result revealed that:

1) Overall, opinion of curriculum implementation evaluation by CIPP Model of Stufflebeam were in the high level ($\mu = 3.76$)

2) Considering by aspect, Student's opinion were in the high level of each aspect with Context aspect ($\mu = 3.82$) Process aspect

($\mu = 3.77$) Input aspect ($\mu = 3.74$) and Product aspect ($\mu = 3.71$) respectively.

Keywords : evaluation, curriculum, diploma, business computer, college

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการศึกษาจึงต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ในปัจจุบันการศึกษาทุกระดับนับว่าเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการช่วยส่งเสริมคุณภาพประชากรและพัฒนาคนประเทศชาติจะเจริญได้ต้องมีประชากรที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อระบบการวางแผนการศึกษาของชาติจะต้องสอดคล้องกับการพัฒนากำลังคนทุกระดับ การศึกษา และนโยบายการศึกษาในทุกระดับจะต้องชัดเจนและปฏิบัติได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545)

จากการจัดการศึกษาที่ผ่านมา วิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก เป็นสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การบริหารจัดการให้สอดคล้องกับระยะเวลาการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการอาชีวศึกษาของชาติ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ และจัดให้มีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 อีกประการหนึ่งด้วย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นมา วิทยาลัยได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ที่ได้รับการอนุมัติโดย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจก็เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่ทางวิทยาลัยได้นำมาใช้ในการจัดการศึกษา

วิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดมา โดยมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่จะต้องติดตามตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรการดำเนินการ ทั้งนี้มีพันธกิจที่สำคัญคือการประเมินหลักสูตรในระหว่างดำเนินการใช้ เพื่อให้ทราบข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน จะได้นำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรให้ดีขึ้น การจัดการศึกษาจะดำเนินสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรที่ตั้งไว้ ควรมีการประเมินระยะระหว่างการปฏิบัติงาน (Implementation) ซึ่งเป็นช่วงของการนำโครงการหรือหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สำหรับการกำกับติดตามการปฏิบัติงาน (Monitoring) โดยทั่วไปควรคำนึงถึง ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) หรือผลปฏิบัติงานระยะสั้นที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่ได้ให้รูปแบบการประเมินแบบซิป (CIPP Model) ว่าเป็นการประเมินเพื่อหาข้อเท็จจริงระหว่างการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขในแต่ละด้าน ให้เหมาะสมที่สุดใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) (Stufflebeam, 1971, อ้างถึงใน สุนีย์ ภูพันธ์. 2546 : 265-269)

จากหลักการและนโยบายต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการประเมินหลักสูตร อีกทั้งหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยาได้มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนมาระยะหนึ่งแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะ

ประเมินการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตร ให้บรรลุจุดมุ่งหมายและผลิตรับพยากรณ์บุคคลระดับฝีมือแรงงานที่มีคุณภาพ เป็นไปตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา สร้างความเชื่อมั่นว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิกจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่จะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2558 จำนวน 121 คน หน่วยในการวิเคราะห์ คือ หน่วยบุคคล ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product)

กรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971, อ้างถึงใน สุนีย์ ภูพันธ์, 2546 : 265-269) มาเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา กล่าวคือ รูปแบบการประเมินมีวัตถุประสงค์เพื่อการตรวจสอบผลของการใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ใน ด้านบริบท (Context) ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรต่าง ๆ ด้านกระบวนการ (Process) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน การบริหารจัดการหลักสูตร และด้านผลผลิต (Product) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของนักศึกษาทาง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม ซึ่งแนวคิดดังที่กล่าวมาสรุปได้ดังภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล (Checklist) แบบประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และ แบบสอบถามแบบปลายเปิดสำหรับการแสดงความคิดเห็นทั่วไปและข้อเสนอแนะ (Open-end) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษามาเพื่อพิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย IOC (Index of Item-Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ และนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 คน โดยหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.823

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 121 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.17

ตัวแปรที่ศึกษา

องค์ประกอบประเมินการใช้หลักสูตร ใน 4 ด้าน

1. บริบท (Context) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหลักสูตร จุดประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระ
2. ปัจจัยเบื้องต้น (Input) เกี่ยวกับความพร้อมอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
3. กระบวนการ (Process) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร
4. ผลผลิต (Product) เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อทักษะในการปฏิบัติงาน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 120 คน เป็นเพศหญิง 87 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 และเป็นเพศชาย 33 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 จำนวนมากที่สุด มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 51.67 รองลงมา มีอายุ 30-40 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 มีอายุ 40-50 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ตามลำดับสำหรับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานภาพโสดมากที่สุด จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 61.67 รองลงมา คือ สถานภาพสมรส จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 และหม้าย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 ตามลำดับ

2. ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา สามารถสรุปได้ตามตาราง

จากตารางที่ 1 พบว่า การใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก

ทุกด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านบริบทอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.82$) ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.77$) ด้านปัจจัยเบื้องต้นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.74$) และด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยทั้ง 4 ด้าน สรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านบริบท (Context) มี 4 ประเด็น คือ สภาพแวดล้อม จุดประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตร ซึ่งในภาพรวมมีความเห็นต่อด้านบริบทในระดับมากทุกประเด็น

2.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) มี 3 ประเด็น คือ ความพร้อมของอาจารย์ ความพร้อมของนักศึกษา และความพร้อมของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ในภาพรวมมีความเห็นต่อด้านปัจจัยเบื้องต้น อยู่ในระดับมาก ส่วนความพร้อมของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านกระบวนการ (Process) มี 3 ประเด็น คือ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกประเด็น

2.4 ด้านผลผลิต (Product) มี 3 ประเด็น คือ ความรู้ทางวิชาการ ทักษะการทำงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยาในภาพรวม

องค์ประกอบ	ระดับความคิดเห็น		
	μ	σ	ระดับ
1. ด้านบริบท	3.82	.46	มาก
2. ด้านปัจจัย	3.74	.51	มาก
3. ด้านกระบวนการ	3.77	.53	มาก
4. ด้านผลผลิต	3.71	.50	มาก
รวม	3.76	.43	มาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยการประเมินการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยาเป็นการประเมินองค์ประกอบในแต่ละด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัย ขอเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านบริบท (Context) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากนั้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักศึกษา เห็นว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีสอดคล้องกับวิชาชีพ และความต้องการของสังคม มีความง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน มีความเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและที่สำคัญเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีความทันสมัย ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับ มากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการ อาชีวศึกษาของชาติที่รัฐต้องการขยายโอกาสการศึกษา อย่างทั่วถึง การพัฒนากำลังคนในระดับอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาประเทศ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งด้วย สำหรับประเด็นสภาพแวดล้อมของหลักสูตร ซึ่งมี ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ อาจจะเป็นเพราะ นักศึกษา เห็นว่าการให้ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การฝึกงานกับหน่วยงาน หรือสถานประกอบการ แม้ว่าจะมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก ก็ยังมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะนักศึกษาส่วนหนึ่งเป็นนักศึกษาที่ประกอบอาชีพ หรือมีงานทำในระหว่างที่ศึกษาอยู่กับทางวิทยาลัยแล้ว ทำให้ประเด็นสภาพแวดล้อมของหลักสูตร มีความเป็น ปกติกับชีวิตการทำงานประจำวันของนักศึกษา

ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในระดับมาก แต่หาก พิจารณาตามประเด็นพบว่าในประเด็นความพร้อมของ นักศึกษาในข้อที่ว่า นักศึกษามีความรู้ ใฝ่เรียนและ ชอบแสวงหาความรู้เพิ่มเติม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง นั้น อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีงานทำแล้ว และใช้เวลาส่วนหนึ่งในการประกอบ

อาชีพ จึงทำให้มีเวลาในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ เพิ่มเติมได้ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ในประเด็นความพร้อม ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในรายการความพร้อมของสถานที่ฝึกทักษะ วิชาชีพ และแหล่งเรียนรู้เสริมทักษะวิชาชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะเป็นตัวช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะที่ต้องนำไปใช้จริง ในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่าในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำไปใช้กับนักศึกษานั้นต้องคำนึงถึงความพร้อม ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 218) ที่กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคล หลายฝ่าย แต่ละฝ่ายมีความเกี่ยวข้องในแต่ละส่วน ของการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น หน่วยงานส่วนกลาง เกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตรกับการ นิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถาน ศึกษาเกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร ต้องจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถาน ศึกษา ให้พร้อมและเพียงพอแก่ผู้เรียน

ด้านกระบวนการ (Process) ในภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็น การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ประเด็น การวัดผลประเมินผลและการบริหารจัดการหลักสูตร แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญ และนักศึกษายอมรับว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ธุรกิจของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก จังหวัดพะเยา คณาจารย์ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและ ความสามารถของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ และศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะด้วยตนเอง เน้นให้ผู้เรียน ได้คิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา มีการประยุกต์ เนื้อหา

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมั่นใจ สำหรับการบริหารจัดการหลักสูตร นักศึกษาเห็นว่าผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตร มีความเอาใจใส่ดูแลการบริหารจัดการหลักสูตรการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การจัดสรรอาจารย์ให้ปฏิบัติงานและมีภาระหน้าที่อย่างเหมาะสม การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการบริหารงาน และการกำกับดูแลติดตามคุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมแล้ว แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ควรต้องเพิ่มแนวทางการสอนที่หลากหลาย และควรเพิ่มการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานให้ทันสมัยมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารต้องกำกับติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้นำหลักสูตรไปใช้ ให้ยอมรับ ด้วยการ สร้างความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร จัดกิจกรรมหลากหลายที่คอยกระตุ้น ผลักดันให้ครูเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับแนวคิดใหม่ในหลักสูตรใหม่ โดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พยายามทำให้กระบวนการใช้หลักสูตรก้าวหน้าไปในทางที่ดี ซึ่งจะทำให้ครูสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ (Sowell. 1996 : 245-247, อ้างถึงใน นิรมล ศตวุฒิ. 2543 : 93-94)

ด้านผลผลิต (Product) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในประเด็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียน นักศึกษามีความรับผิดชอบตนเองและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เห็นคุณค่าของการเรียน เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอนักศึกษารู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอาจารย์ผู้สอนได้เน้นให้นักศึกษาเป็นปฏิบัติตามระเบียบของวิทยาลัย มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพควบคู่ไปกับการเรียนการสอน การปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับความเป็นนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัยที่ให้

ความสำคัญกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะประสงคตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สำหรับด้านทักษะการทำงาน แม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรนี้เป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพ จึงทำให้มีทักษะที่สั่งสมจากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา

ดังนั้นในการบริหารหลักสูตรจึงต้องมีการดำเนินการที่สอดคล้องประสานกันทุกด้านทุกฝ่ายและต้องมีการประเมินเป็นระยะ จึงจะทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์สมดังที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1971, อ้างถึงใน สุนีย์ ภูพันธ์. 2546 : 265-269) ได้อธิบายการนำหลักสูตรไปใช้ (Implementing Decisions) เป็นการตัดสินใจว่า ตามความเป็นจริงนั้น ได้มีการนำหลักสูตรไปใช้ตามแนวทางที่คาดหวังเอาไว้หรือไม่ มีการควบคุมหรือแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้วิธีการที่เกิดขึ้นจริง ๆ เป็นไปตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด สอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 258) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เราทราบถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร การประเมินผลมีประโยชน์ในการจัดการศึกษา การใช้หรือพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัยผลจากการประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านบริบท (Context) ในส่วนของการศึกษาสภาพแวดล้อมหลักสูตร การกำหนด จุดประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร แม้ว่าผู้พัฒนาหลักสูตรได้จัดทำไว้ได้ตรงกับความต้องการแล้ว ทั้งนี้ผู้บริหารหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมของหลักสูตร ในด้านของการสำรวจความต้องการในด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมมากขึ้น โดยเฉพาะในด้าน ปัจจัยเบื้องต้น ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เช่น สถานที่ ผักทักษะวิชาชีพ และแหล่งเรียนรู้เสริมทักษะวิชาชีพ ที่มีอุปกรณ์หรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง

ก็จะทำให้เกิดทักษะการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านความพร้อมของนักศึกษา วิทยาลัยควรมีมาตรการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่เรียนใฝ่รู้ โดยการจัดหาสื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและทันสมัยเพื่อเสริมทักษะวิชาชีพให้กับนักศึกษาในการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนปกติส่งเสริมให้อาจารย์ใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่ศึกษา มากกว่าการบรรยายในชั้นเรียนปกติและพยายามจัดหาสถานที่ฝึกทักษะวิชาชีพหรือจำลองสถานการณ์เกี่ยวกับการจัดการหรือการฝึกฝนในระดับต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะและจรรยาบรรณในวิชาชีพอย่างเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในอนาคต

3. ด้านกระบวนการ (Process) คณะผู้บริหารของวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการหลักสูตร โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม จัดหา สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอน วัสดุฝึก ให้เหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา และเอื้อต่อการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าหาข้อมูล ในส่วนของอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีบทบาทในการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร มีการจัดกิจกรรมหลากหลายที่คอยกระตุ้นผู้บริหารควรผลักดันให้อาจารย์ผู้สอนเปลี่ยนพฤติกรรม

ให้สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พยายามทำให้กระบวนการใช้หลักสูตรก้าวหน้าไปในทางที่ดี และทำให้อาจารย์สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ โดยผ่านการบริหารงานที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน

4. ด้านผลผลิต (Product) ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับนักศึกษา เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการบริหารองค์การ กระบวนการวางแผนและการตัดสินใจ การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จ เพื่อนักศึกษาจะได้มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารหลักสูตร ตลอดจนผลกระทบ (Impact) ที่ผู้จบการศึกษานำความรู้และทักษะที่ได้รับไปพัฒนางานในอนาคต

3. ควรศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรของวิทยาลัย ในแต่ละหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัยต่อไป

บรรณานุกรม

- นิรมล ศตวุฒิ. (2543). **การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. เชียงใหม่ : The Knowledge Center.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.